

Sygn. akt III C 975/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2024 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, III Wydział Cywilny, w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Alicja Przybylska
Protokolant:	sekretarz sądowy Katarzyna Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2024 r. w Szczecinie

na rozprawie sprawy

z powództwa **Gminy M. S. – Zarządu Dróg i (...) Miejskiego w S.**

przeciwko **H. K.**

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt III C 975/23

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 3 marca 2023 r. Gmina M. S. – Zarząd Dróg i (...) Miejskiego w S. wniosła o zasądzenie od H. K. kwoty 407,90 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym i kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania pozwu powódka podniosła, że w dniu 26 listopada 2022 r. pozwana jechała środkiem komunikacji miejskiej w S. bez ważnego biletu, jak również nie okazała kontrolerowi dokumentu uprawniającego do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego. W tym samym dniu powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 402 zł, która obejmuje: opłatę przewozową w kwocie 2 zł oraz opłatę dodatkową w kwocie 400 zł, naliczoną zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe oraz wskazanymi aktami prawa miejscowego. W wyznaczonym terminie, tj. do dnia 10 grudnia 2022 r., pozwana nie zapłaciła ww. sumy. Uzasadnione jest zatem żądanie ww. kwoty wraz z kosztami wezwania do zapłaty w kwocie 5,90 zł.

W odpowiedzi na pozew H. K. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwana przyznała, że w dniu 26 listopada 2022 r. odbyła podróż środkiem komunikacji miejskiej oraz że podczas kontroli nie posiadała ważnego biletu. Podniosła natomiast, że z uwagi na fakt, iż podróżowała jako opiekun niepełnosprawnej wnuczki, przysługiwało jej uprawnienie do przejazdu bezpłatnego. Z uwagi na zły stan psychiczny wynikający z żaloby po śmierci bliskiej osoby zapomniała zabrać ze sobą dokumentu wskazującego na uprawnienie do bezpłatnego przejazdu. Kontroler odmówił wydania jej wezwania do zapłaty, wobec czego nie mogła odwołać się w wyznaczonym terminie. Odwołanie złożyła dopiero po doręczeniu jej wezwania do zapłaty z dnia 30 grudnia

2022 r., jednakże nie zostało ono uwzględnione. Pozwana wskazała nadto, że w treści wezwania do zapłaty znajdują się zapisy niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy: wskazano nieprawidłowy adres jej zamieszkania – „zły numer mieszkania”, adnotacja o treści „odmowa przyjęcia” została napisana przez inną osobę niż kontroler. Nie odmówiła przyjęcia wezwania do zapłaty, to kontroler odmówił jej wydania tego dokumentu. W ocenie pozwanej żądanie zapłaty jest zatem nieuzasadnione.

W piśmie z dnia 26 marca 2024 r. powódka podtrzymała żądanie pozwu, podnosząc, że stosownie do treści § 17 załącznika do Zarządzenia nr 160/16 Prezydenta Miasta S. z dnia 29 kwietnia 2016 r. pozwanej przysługiwało prawo do wniesienia reklamacji z tytułu nałożenia opłaty dodatkowej w terminie 7 dni od dnia kontroli/wystawienia wezwania do zapłaty. Składając reklamację pozwana mogła wykazać uprawnienie do przejazdu bezpłatnego, jednakże tego nie uczyniła. Wskazać przy tym należy, że akty prawa miejscowego nie uzależniają możliwości wniesienia reklamacji od faktu posiadania dokumentu wezwania do zapłaty. W treści wezwania do zapłaty kontroler odnotował, że pozwana odmówiła przyjęcia wezwania. Pozwana nie wykazała zaś, aby jak twierdzi kontroler złośliwie odmówił jej wydania tego dokumentu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 listopada 2022 r. około godziny 10:00 H. K. wraz z wnuczką K. K. podróżowała środkiem komunikacji miejskiej – tramwajem numer (...) na trasie Stocznia (...). Była to sobota – czwarty weekend listopada 2022 r. Jechały na cmentarz w związku z przygotowaniem do pogrzebu cioci H. K., która zmarła w dniu 21 listopada 2022 r. H. K. była jej opiekunem prawnym.

Zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 27 stycznia 2022 r., wydanym w sprawie o sygn. akt VIII Nsm 698/20, o ustalenie kontaktów z małoletnim, H. K. miała przyznane prawo do spotkania tego dnia z wnuczką K. K..

K. K. posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności oraz legitymację osoby niepełnosprawnej wydaną przez (...) Zespół (...). Orzekania o Niepełnosprawności w S.. K. K. urodziła się w dniu (...) W dniu 26 listopada 2022 r. miała ukończone 15 lat. Niekiedy, na podstawie jej zachowania (tiki nerwowe), można zorientować się, że jest osobą niepełnosprawną.

Dowód:

- przesłuchanie pozwanej H. K. w charakterze strony k. 36,
- kopia postanowienia SR Szczecin – Centrum w S. z dnia 27.01.2022 r. w sprawie V. N. 698/20 k. 27,
- kopia legitymacji osoby niepełnosprawnej k. 26.

Na trasie przy ul. (...) przeprowadzono kontrolę biletów.

H. K. nie posiadała ważnego biletu na przejazd, ponieważ jako opiekunowi osoby niepełnosprawnej przysługiwało jej uprawnienie do bezpłatnego przejazdu środkiem komunikacji miejskiej. Nie mogła okazać kontrolerowi legitymacji osoby niepełnosprawnej wystawionej na rzecz K. K., ponieważ uwagi na stan psychiczny spowodowany żalobą po śmierci krewnej, zapomniała zabrać ze sobą tego dokumentu.

Dowód:

- przesłuchanie pozwanej H. w charakterze strony k. 36.

Kontroler wystawił na rzecz H. K. wezwanie do zapłaty, Seria (...) numer (...), w terminie 14 dni, należności za przejazd bez ważnego biletu w dniu 26 listopada 2022 r. w środku komunikacji miejskiej w kwocie 402 zł, w tym: opłata przewozowa w kwocie 2 zł i opłata dodatkowa w kwocie 400 zł.

W treści wezwania odnotowano następujący adres zamieszkania H. K.: S., ul. (...).

Dokument wezwania do zapłaty w zakresie obejmującym dane osobowe H. K. wypełnił kontroler na podstawie danych zawartych w okazanym mu dowodzie osobistym.

H. K. złożyła nieczytelny podpis pod wezwaniem do zapłaty.

Kontroler odmówił wydania jej dokumentu wezwania do zapłaty. Kontroler nie pouczył H. K. o prawie i terminie do złożenia reklamacji od nałożonej opłaty dodatkowej.

Dowód:

- wezwanie k. 8,
- przesłuchanie pozwanej H. K. w charakterze strony k. 36.

W treści wezwania do zapłaty w polu czytelny podpis pasażera odnotowano drukowanymi literami: „odmowa przyjęcia”. Adnotacja ta została uczyniona innym długopisem niż pozostałe zapisy w wezwaniu.

Numer służbowy kontrolera, który ujawnił podróżnego i sporządził protokół – 095 – został uczyniony innym długopisem niż pozostałe zapisy w wezwaniu.

Adnotacja o treści „odmowa przyjęcia” nie została uczyniona w obecności H. K..

Dowód:

- wezwanie k. 8,
- przesłuchanie pozwanej H. K. w charakterze strony k. 36.

W dniu 26 listopada 2022 r. H. K. legitymowała się dowodem osobistym seria (...) wystawionym w dniu 29 kwietnia 2014 r. W dokumencie tym widnieją następujący adres zameldowania: S., ul. (...).

Dowód:

- przesłuchanie pozwanej H. K. w charakterze strony k. 36.

H. K. nie była świadoma, że przysługuje jej uprawnienie do wniesienia reklamacji. Z uwagi na fakt, że kontroler nie wydał jej wezwania do zapłaty, z podjęciem czynności wyjaśniających, oczekiwała na wezwanie do zapłaty.

Dowód:

- przesłuchanie pozwanej H. K. w charakterze strony k. 36.

Pismem z dnia 19 grudnia 2022 r. wezwano H. K. do zapłaty kwoty 407,90 zł tytułem nieuregulowanych opłat za przejazd bez ważnego biletu tramwajem miejskim linii numer 6 w dniu 26 listopada 2022 r., w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

Wezwanie do zapłaty wysłano na adres: S., ul. (...). Przesyłka została zwrócona nadawcy z powodu jej niepodjęcia w terminie.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 19.12.2022 r. k. 9,

- wyciąg z książki nadawczej k. 10,
- kopia koperty k. 9 v.

Pismem z dnia 30 grudnia 2022 r. wezwano H. K. do zapłaty kwoty 407,90 zł tytułem nieuregulowanych opłat za przejazd bez ważnego biletu tramwajem miejskim linii numer 6 w dniu 26 listopada 2022 r., w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

Wezwanie do zapłaty wysłano na adres: S., ul. (...).

W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty H. K. przyznała, że jechała środkiem komunikacji miejskiej bez ważnego biletu, podniosła natomiast, że przysługiwało jej uprawnienie do bezpłatnego przejazdu jako opiekunce podróżującej z nią niepełnosprawnej wnuczki. Zapomniała zabrać ze sobą legitymacji osoby niepełnosprawnej. Kontroler nie wydał jej wezwania do zapłaty, a więc nie mogła się odwołać. Do pisma załączyła kopię legitymacji osoby niepełnosprawnej oraz kopię postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie V. N. 698/20 o ustalenie kontaktów z małoletnią wnuczką.

Gmina M. S. odmówiła anulowania nałożonej opłaty.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 30.12.2022 r. k. 10 v.,
- wyciąg z książki nadawczej k. 11,
- odpowiedź na wezwanie do zapłaty wraz z dowodem nadania i załącznikami k. 23, 26,
- pismo z dnia 27.01.2023 r. k. 24 – 25.

W Zarządzie Dróg i (...) Miejskiego w S. odnotowano następujące nieuregulowane należności z tytułu przejazdu bez ważnego biletu obciążające H. K.:

- w dniu 20 lutego 2014 r,
- w dniu 26 listopada 2022 r.

Dowód:

- lista nieuregulowanych należności k. 8 v.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo okazała się nieuzasadnione.

Powódka wywodzi roszczenie z faktu odbycia przez pozwaną w dniu 26 listopada 2022 r. przejazdu komunikacją miejską bez ważnego biletu oraz bez ważnego dokumentu poświadczającego uprawnienia do przejazdu bezpłatnego i domaga się zapłaty opłaty przewozowej i opłaty dodatkowej przewidzianej przepisami ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe.

Przepis art. 774 k.c. stanowi, że przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz. U. z 202 r., poz. 8) umowę przewozu zawiera się przez nabycie biletu na przejazd przed rozpoczęciem podróży lub spełnienie innych określonych przez przewoźnika lub organizatora

publicznego transportu zbiorowego warunków dostępu do środka transportowego, a w razie ich nieustalenia – przez samo zajęcie miejsca w środku transportowym.

W myśl art. 33 a ust 1 ustawy Prawo przewozowe przewoźnik lub organizator publicznego transportu zbiorowego albo osoba przez niego upoważniona, legitymując się identyfikatorem umieszczonym w widocznym miejscu, może dokonywać kontroli dokumentów przewozu osób lub bagażu.

Zgodnie z art. 33 a ust. 3 w razie stwierdzenia braku odpowiedniego dokumentu przewozu przewoźnik lub organizator publicznego transportu zbiorowego albo osoba przez niego upoważniona pobiera właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawia wezwanie do zapłaty. Zgodnie natomiast z ust. 4 w razie stwierdzenia braku ważnego dokumentu poświadczającego uprawnienie do bezpłatnego albo ulgowego przejazdu przewoźnik lub organizator publicznego transportu zbiorowego albo osoba przez niego upoważniona pobiera właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawia wezwanie do zapłaty. Pobrana należność za przewóz i opłata dodatkowa, po uiszczeniu opłaty manipulacyjnej odpowiadającej kosztom poniesionym przez przewoźnika lub organizatora publicznego transportu zbiorowego, podlegają zwrotowi, a w przypadku wezwania do zapłaty – umorzeniu, w przypadku udokumentowania przez podróżnego, nie później niż w terminie 7 dni od dnia przewozu, uprawnień do bezpłatnego lub ulgowego przejazdu.

Przepis art. 34 a ust. 1 ustawy Prawo przewozowe stanowi, że Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw żeglugi śródlądowej określi, w drodze rozporządzenia:

1) sposób ustalania wysokości opłat dodatkowych pobieranych w razie:

a) braku odpowiedniego dokumentu przewozu,

b) braku ważnego dokumentu poświadczającego uprawnienie do bezpłatnego albo ulgowego przejazdu,

c) niezapłacenia należności za zabrane ze sobą do środka przewozu rzeczy lub zwierzęta albo naruszenia przepisów o ich przewozie,

d) spowodowania, bez uzasadnionej przyczyny, zatrzymania lub zmiany trasy środka transportu

- mając na uwadze różnicowanie wysokości opłat dodatkowych w zależności od strat poniesionych przez przewoźnika i powodu nałożenia opłaty dodatkowej;

2) sposób ustalania wysokości przysługującej przewoźnikowi opłaty manipulacyjnej, mając na uwadze ponoszone koszty czynności związanych ze zwrotem lub umorzeniem opłaty dodatkowej.

Zgodnie z ust. 2 tego przepisu w odniesieniu do gminnego, powiatowego i wojewódzkiego regularnego przewozu osób, przepisy, o których mowa w ust. 1, określają odpowiednio rada gminy, rada powiatu albo sejmik województwa, a w mieście stołecznym W. – Rada miasta stołecznego W..

Zgodnie z postanowieniem § 11 pkt 1 Zarządzenia nr 160/16 Prezydenta Miasta S. z dnia 29 kwietnia 2016 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przewozu osób i rzeczy środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę M. S. – Zarząd Dróg i (...) Miejskiego pasażer nieposiadający ważnego biletu za przejazd ma obowiązek uiszczenia opłaty dodatkowej oraz przewozowej.

Niesporne pomiędzy stronami było, że w dniu 26 listopada 2022 r. pozwana odbyła przejazd środkiem komunikacji miejskiej – tramwajem linii numer (...), a także że podczas przeprowadzonej kontroli dokumentów przewozu pozwana nie okazała ani ważnego biletu na przejazd, ani dokumentu uprawniającego do przejazdu bezpłatnego. Pozwana nie przeczyła również i temu, że po przeprowadzonej kontroli zostało wystawione załączone do pozwu wezwanie do zapłaty Serii (...) numer (...).

Pozwana podniosła natomiast, że w dniu, kiedy miał miejsce przejazd środkiem komunikacji miejskiej, posiadała – jako opiekun prawnym małoletniej osoby niepełnosprawnej – uprawnienie do przejazdu bezpłatnego, a faktu tego nie była w stanie wykazać podczas kontroli, ponieważ dokumentu tego z powodu złego stanu psychicznego zapomniała zabrać ze sobą. Z uwagi na natomiast na fakt, że kontroler odmówił wydania jej dokumentu wezwania do zapłaty oraz nie poinformował o prawie do złożenia reklamacji, fakt posiadania uprawnienia do przejazdu bezpłatnego wykazała dopiero po skutecznym wezwaniu do zapłaty z dnia 30 grudnia 2022 r.

Strona pozwana zaoferowała dowody, które pozwoliły na poczynienie ustaleń faktycznych zgodnych z jej twierdzeniami. Pozwana, przesłuchana w charakterze strony, zeznała, że wbrew adnotacji zawartej w wezwaniu do zapłaty, nie odmówiła odbioru tego dokumentu. To kontroler, po tym, jak opatrzyła ten dokument nieczytelnym podpisem, odmówił jej jego wydania. Nadto pozwana zeznała, że adnotacja o treści „odmowa przyjęcia” nie została naniesiona w jej obecności. Pozwana zeznała również, że nie została pouczona o prawie do wniesienia reklamacji od nałożenia opłaty dodatkowej oraz o sposobie i terminie jej wniesienia. Stąd też pismo wyjaśniające okoliczności przeprowadzonej kontroli oraz kopie dokumentów poświadczających uprawnienie do bezpłatnego przejazdu komunikacją miejską złożyła dopiero po skutecznym doręczeniu jej wezwania do zapłaty – pisma z dnia 30 grudnia 2022 r. Strona powodowa nie zaoferowała żadnego dowodu, który pozwoliłby na odmówienie zeznaniom pozwanej prawdziwości i wiarygodności. Dowodem takim nie jest bowiem treść wezwania do zapłaty. Analiza szaty graficznej wezwania do zapłaty jednoznacznie wskazuje, że adnotacja o treści „odmowa przyjęcia” została nakreślona innym środkiem pisarskim – wkład długopisu (lub innego środka pisarskiego) jest wyraźnie grubszy niż ten, którym odnotowano dane osobowe pozwanej i wysokość obciążających ją opłat. Jeszcze innym środkiem pisarskim odnotowano numer kontrolera, który ujawnił pasażera i sporządził protokół. Wątpliwości Sądu nie budzą również zeznania pozwanej co do tego, że podróżowała ona w towarzystwie małoletniej wnuczki. Zgodnie z treścią postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 27 stycznia 2022 r. wydanego w sprawie o sygn. akt VIII Nsm 698/20 o ustalenie kontaktów z małoletnim, H. K. miała przyznane prawo do spotkania z wnuczką K. K. między innymi w każdy czwarty weekend miesiąca, poczynając od soboty od godziny 10:00 do niedzieli do godziny 20:00. Kontrola miała miejsce w sobotę – czwarty weekend listopada 2022 r. o godzinie 10:00. Tego dnia K. K. posiadała orzeczenie o stopniu niepełnosprawności i ważną legitymację osoby niepełnosprawnej wydaną przez (...) Zespół (...). Orzekania o Niepełnosprawności w S.. Tego dnia miała skończone 15 lat. Zeznaniom pozwanej co do faktu, iż podróżowała z wnuczką nie przeczy fakt, iż kontroler nie wystawił wezwania do zapłaty również na rzecz wnuczki. Czynności kontrolne przeprowadzał tylko wobec pozwanej, przy czym trwały one na tyle długo, że pozwana nie mogła opuścić środka transportu tam, gdzie planowała, tylko przejechała na dalszy przystanek. Nadto wnuczka cierpi na autyzm, a choroba ta objawia się między innymi nerwowymi tikami, co wyraźnie wskazuje na niepełnosprawność. Kontrola przeprowadzana była w nerwowej atmosferze, pozwana była zdenerwowana faktem braku legitymacji osoby niepełnosprawnej. Jej zdenerwowanie mogło się udzielić wnuczce i wywołać zachowania wskazujące na niepełnosprawność i to mogło być, w świetle zasad doświadczenia życiowego, przyczyną odstąpienia od kontroli wobec niej. Pozwana, po otrzymaniu wezwania do zapłaty, złożyła pismo z wyjaśnieniami i udowodniła właściwym dokumentem, że przysługiwało jej uprawnienie do przejazdu bezpłatnego.

W świetle powyższych okoliczności, żądanie zapłaty opłaty przewozowej, opłaty dodatkowej oraz zwrotu kosztów wezwania do zapłaty, jawi się jako nadużycie prawa podmiotowego.

Zgodnie z przepisem art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Z treści cytowanego przepisu wynika, że z ochrony prawnej (sądowej) korzysta tylko ten uprawniony, który swoje prawo podmiotowe wykonuje zgodnie z jego treścią, wyznaczoną także przez klauzule generalne przewidziane w tym przepisie. W przypadku przepisów zawierających klauzulę zasad współżycia społecznego chodzi o odesłanie do reguł postępowania ludzkiego, niebędących jednak regułami prawnymi. Zasady te rodzą się samorzutnie w społeczeństwie i nie są statuowane przez organy państwowe. Są to reguły nakazujące ocenić daną sprawę według

określonych reguł moralnych i obyczajowych – takich, które w danym czasie i w danych warunkach społecznych dotyczą sfery zewnętrznych zachowań ludzi względem innych i pozwalają uznać te zachowania za dobre (bądź złe), usprawiedliwione, właściwe, wskazane, powszechnie przyjęte.

Wskazać również należy, że stosownie do treści art. 6 k.c., ciężar udowodnienia okoliczności świadczących o nadużyciu prawa spoczywa na tej stronie procesu, na korzyść której ma działać norma z art. 5 k.c. Strona ta powinna udowodnić fakty pozwalające uznać działanie czy zaniechanie uprawnionego za sprzeczne z klauzulami tego przepisu – domniemanie przemawia za tym, że ten, kto korzysta z tego prawa, czyni to w sposób zgodny z zasadami współzycia społecznego. Dopiero istnienie szczególnych okoliczności może domniemanie obalić i pozwolić na zakwalifikowanie określonego zachowania jako nadużycia prawa, nie zasługującego na poparcie z punktu widzenia zasad współzycia społecznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 1967 r., III CR 278/65, OSNC rok 1966, nr 7-8, poz. 130 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 2 października 2018 roku, I ACa 139/18).

Zgodnie z § 15 ust. 1 Zarządzenia nr 160/16 Prezydenta Miasta S. z dnia 29 kwietnia 2016 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przewozu osób i rzeczy środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę M. S. – Zarząd Dróg i (...) Miejskiego pasażer jest zobowiązany wręczyć kontrolerowi bilet oraz dokumenty

potwierdzające uprawnienie do ulgowych/bezpłatnych przejazdów, w celu ich szczegółowych

ogłędzin, a w przypadku pasażerów posiadających bilet okresowy elektroniczny zakupiony za pomocą telefonu komórkowego, pasażer zobowiązany jest wręczyć kontrolerowi dokument tożsamości potwierdzający dane zapisane na bilecie. Zgodnie z punktem 2 tego paragrafu w przypadku stwierdzenia u pasażera:

- 1) braku ważnego biletu;
- 2) braku ważnego dokumentu poświadczającego uprawnienie do ulgowego/bezpłatnego przejazdu; kontroler uprawniony jest do pobrania właściwej należności za przewóz oraz opłaty dodatkowej albo wystawienia wezwania do zapłaty.

Punkt 3 stanowi, że w zależności od decyzji pasażera o zapłacie/przyjęciu lub odmowie przyjęcia opłaty dodatkowej, kontrolujący:

- 1) w przypadku przyjęcia i uiszczenia opłaty przez pasażera na miejscu bezpośrednio u kontrolera, obowiązany jest wystawić pasażerowi pokwitowanie (potwierdzenie wpłaty);
- 2) w przypadku przyjęcia (bez natychmiastowej płatności) lub odmowy przyjęcia opłaty dodatkowej obowiązany jest wystawić pasażerowi wezwanie do zapłaty opłaty dodatkowej oraz opłaty za przewóz.

Zgodnie z § 15 pkt 9 wezwanie do zapłaty wręczane jest pasażerowi za podpisem. W przypadku odmowy złożenia przez pasażera podpisu na wezwaniu do zapłaty opłaty dodatkowej i przewozowej, zgodnie z § 7, ust. 3 Rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 24 lutego 2006 r. w sprawie ustalania stanu przesyłek oraz postępowania reklamacyjnego (Dz. U. Nr 38 poz. 266 z dnia 7 marca 2006 r.), w miejscu przeznaczonym na podpis, kontroler zamieszcza adnotację „odmowa przyjęcia”.

Zgodnie z § 15 pkt 11 kontroler ma obowiązek informowania pasażera o przysługujących mu prawach i trybie złożenia reklamacji i skargi.

Zgodnie z § 17 pkt 1 w terminie 7 dni od dnia kontroli/wystawienia wezwania do zapłaty, pasażer ma prawo wnieść reklamację z tytułu nałożenia opłaty dodatkowej. Zgodnie z punktem 4 reklamacje złożone po terminie wymienionym w ust. 1 nie są rozpatrywane. Zgodnie z punktem 5 jeżeli pasażer udowodni, że posiada ważny na czas kontroli bilet okresowy imienny, względnie udokumentuje uprawnienia do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego, po wniesieniu opłaty manipulacyjnej, następuje anulowanie opłaty dodatkowej lub zwrot kwoty zapłaconej kontrolerowi biletowemu, pomniejszonej o wysokość opłaty manipulacyjnej. Udowodnienie okoliczności, o których mowa musi

nastąpić w terminie 7 dni kalendarzowych od daty wystawienia opłaty, w kasie wskazanej w wezwaniu do zapłaty opłaty dodatkowej.

Przepis pkt 1 załącznika nr 2 do uchwały nr XII/454/19 Rady Miasta S. z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie opłat za usługi przewozowe lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę M. S., określenia osób uprawnionych do korzystania z bezpłatnych i ulgowych przejazdów oraz zasad taryfowych (Dziennik Urzędowy Województwa (...) z 23 stycznia 2020 r., poz. 519) w punkcie 12 stanowi, że do korzystania z bezpłatnych przejazdów pojazdami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę M. S. – Zarząd Dróg i (...) Miejskiego uprawnione są dzieci i młodzież niepełnosprawna do ukończenia 16 roku życia wraz z opiekunem na podstawie ważnej legitymacji stwierdzającej niepełnosprawność wydanej przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Pozwana była w stanie udokumentować w terminie 7 dni od daty wystawienia wezwania do zapłaty fakt posiadania w dniu 26 listopada 2022 r. uprawnienia do przejazdu bezpłatnego. Tego dnia bowiem jej wnuczka, z którą jechała środkiem komunikacji miejskiej w trakcie kontroli, legitymowała się ważną legitymacją osoby niepełnosprawnej, wydaną przez (...) Zespół (...). Orzekania i Niepełnosprawności w S.. Uchybienie terminowi do złożenia reklamacji i tym samym udokumentowanie tego faktu w późniejszym terminie nastąpiło tylko i wyłącznie z tego powodu, że pozwana nie została pouczona o tym, że przysługuje jej takie prawo. Kiedy tylko zostało jej skutecznie, na prawidłowy adres zamieszkania, doręczone wezwanie do zapłaty, doręczyła Zarządowi Dróg i (...) Miejskiego w S. dokumenty świadczące o przysługiwaniu jej uprawnienia do przejazdu bezpłatnego. Fakt, że inne osoby, którym nie wydano wezwania do zapłaty i nie pouczono o prawie do złożenia reklamacji, dotrzymywały 7 – dniowego terminu do złożenia reklamacji, liczonego od dnia wystawienia wezwania do zapłaty, nie pozwala na przyjęcie, że i pozwana winna tego terminu dochować, a skoro tego nie uczyniła winna ponieść negatywne konsekwencje. Powyższe okoliczności uzasadniają przekonanie, że żądanie zapłaty opłaty przewozowej i opłaty dodatkowej jest sprzeczne z zasadami słuszności. Przewoźnik, nawet jeżeli jest nim gmina organizująca przewozy lokalnego transportu zbiorowego, nie może w świetle zasad współżycia społecznego, wywodzić korzystnych dla siebie skutków prawnych z faktu uchybienia przez osobę posiadającą uprawnienie do przejazdu bezpłatnego terminowi do wniesienia reklamacji od nałożenia opłaty dodatkowej, jeżeli uchybienie to wynika z niewywiązania się przez kontrolera z obowiązku udzielenia pasażerowi informacji o sposobie i terminie wniesienia reklamacji.

Z powyższych względów Sąd oddalił powództwo.